

(S)

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2023 m. spalio 19 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Virgilijaus Grabinsko, Antano Simniškio (kolegijos pirmininkas) ir Donato Šerno, susipažinusi su 2023 m. spalio 10 d. paduotu **pareiškėjos T. P.** kasaciniu skundu dėl Vilniaus apygardos teismo 2023 m. rugpjūčio 3 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Pareiškėja padavė kasacinį skundą dėl Vilniaus apygardos teismo 2023 m. rugpjūčio 3 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal pareiškėjų T. P. ir A. P. (A. P.) pareiškimą dėl santuokos nutraukimo abiejų sutuoktinių bendru sutikimu. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir CPK) 346 straipsnio 2 dalies 1, 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš CPK 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (CPK 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyti kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet ypatingais teisės klausimais, siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui ir taikymui. Taigi kasacinis skundas gali būti priimtas tik tuo atveju, jeigu jame nurodytas bent vienas kasacijos pagrindas, numatytas CPK 346 straipsnyje, bei nurodyti išsamūs teisiniai argumentai, patvirtinantys nurodyto kasacijos pagrindo buvimą (CPK 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas).

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialinės ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas yra toks svarbus, kad turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, o taip pat, kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas CPK 346 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kurių faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskustuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Pareiškėjos paduotas kasacinis skundas grindžiamas argumentais, kad ji nebuvo tinkamai informuota apie vykusį procesą ir priimtą sprendimą ir dėl šios priežasties praleido naikinamąjį apeliacinio skundo pateikimo terminą, įtvirtintą CPK 307 straipsnio 3 dalyje. Apeliacinės instancijos teismo nutartimi nepagrįstai nuspręsta, kad nors teismo sprendimas pareiškėjai nebuvo tinkamai įteiktas, tačiau tai nėra pagrindas atnaujinti pralestą apeliacinio skundo padavimo terminą, nes ji apie vykusį procesą neva vėliausiai turėjo sužinoti 2023 m. kovo 2 d., kai jai buvo įteikta 2023 m. vasario 14 d. teismo nutarties dėl rašymo apsirinkimo klaidos ištaisymo procesiniame dokumente kopija. Nurodoma, kad naikinamuoju terminu galima vadovautis tik tada, kai byloje dalyvaujantis asmuo turėjo realią galimybę susipažinti su skundžiamo teismo procesinio sprendimo turiniu, o šioje byloje to padaryta nebuvo. Teismas neįsitikino, ar pareiškėja buvo tinkamai (realiai) informuota apie teismo procesą, kuriame buvo nutraukta jos ir pareiškėjo santuoka, taip pat neįvertino, ar pareiškėja turėjo realią galimybę išreikšti savo valią dėl sutuoktinių sutarties dėl santuokos nutraukimo pasekmių sąlygų. Pagal šią sutartį pareiškėjai atiteko daugiau nei dvigubai mažesnės vertės turtas neišmokant jai kompensacijos. Be to, nutraukus pareiškėjų santuoką liko neinformuotas bendras jų kreditorius (Vilniaus sportinių šokių mokykla) bei neaptarta jo interesų tenkinimo tvarka. Susiklostė netoleruotina teisinė situacija, kai sutartis dėl santuokos nutraukimo teisinių pasekmių, kurioje nėra išreikšta tikroji pareiškėjos valia, nukrypstanta nuo šalių lygiateisiškumo principo bei neišspręsta dėl visų pareiškėjų kreditorių teisių, lieka galioti, nors tokio turinio sutarties teismas apskritai neturėtų tvirtinti.

Atrankos kolegija, susipažinusi su pareiškėjos kasacinio skundo argumentais, skundžiamos apeliacinės instancijos teismo nutarties motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, nusprendžia, kad kasaciniame skunde nekeliami tokių teisės klausimų, kurie atitiktų CPK 346 straipsnio 2 dalyje nurodytus bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindus. Atrankos kolegijos vertinimu, kasacinio skundo argumentais nepagrindžiama, kad apeliacinės instancijos teismas pažeidė jame nurodytas teisės normas, nukrypo nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės aiškinimo ir taikymo praktikos, ir kad šie pažeidimai galėjo turėti įtakos neteisėtai teismo nutarčiai priimti.

Atrankos kolegija konstatuoja, kad pateiktas kasacinis skundas neatitinka CPK 346 straipsnio, 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakyta priimti (CPK 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktai).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais ir 4 dalimi,

n u t a r i a:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.
Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai

Virgilijus Grabinskas

Antanas Simniškis

Donatas Šernas